

ODBORNÍ ASISTENTI POSUDKOVÉHO LÉKAŘE V PRAXI LPS ČSSZ

MUDr. MIROSLAV BOSÁK

V lednu letošního roku byla do struktury lékařské posudkové služby (dále „LPS“) začleněna nová pracovní pozice, tzv. **odborný asistent posudkového lékaře**. Kdo odborní asistenti jsou a jaká je jejich úloha?

Uchazeč o práci odborného asistenta posudkového lékaře musí mít zdárně ukončené minimálně vyšší odborné vzdělání a splňovat podmínku odborné způsobilosti, kterou je pro dané účely odborná způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry nebo k výkonu povolání zdravotně-sociálního pracovníka dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů, případně absolvování nejméně šestiletého prezenčního studia, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném zdravotnickém magisterském studijním programu všeobecné lékařství. Za účelem prohloubení vzdělání odborných asistentů speciálně ve vztahu k výkonu agend LPS byl ve spolupráci s Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ) vypracován obsah vzdělávacího certifikovaného kurzu, který byl schválen Ministerstvem zdravotnictví ČR a získal jeho akreditaci.

REALIZACE PŘEDEM ODZKOUŠENÉHO OPATŘENÍ

Zavedení pozic odborných asistentů posudkového lékaře souvisí s dlouhodobým velkým zatížením posudkových lékařů, kritickou personální situací v LPS, ale i obecným nedostatkem lékařů nejen v resortu práce a sociálních věcí, ale i ve zdravotnictví. Tyto faktory podpořily rozhodnutí o tom vydat se cestou přenesení části odborné nelékařské agendy z lékařů na jiné odborníky. Je však třeba dodat, že se v žádném případě nejednalo o žádný „pokus“, nýbrž o realizaci opatření předem odzkoušeného na vybraných okresních správách sociálního zabezpečení v rámci pilotního testování již v roce 2016. Původně byla možnost převedení některých úkolů v nepojistných agendách z posudkových lékařů na jejich odborné asistenty testována u agendy průkazů pro osoby zdravotně postižené a agendy příspěvků na zvláštní pomůcky, postupně se však prokázalo, že je možné využít jejich potenciálu i v rámci přípravy podkladů pro účely příspěvku na péči a výhledově lze uvažovat o jejich využití i v oblasti pojistných systémů.

Že se naše LPS vydala správným směrem, potvrzují také příklady dobré praxe ze zahraničí. Například v Holandsku se rozhodli řešit problémy v LPS prostřednictvím tzv. „delegace a podpory úkolů“. Za účelem zkrácení posudkového řízení a odbřemnění lékařů tam zavedli do praxe dvě nové nelékařské pozice. Některé úkoly delegovali na „lékařské sekretářky“ (obdoba referentek LPS u nás) a podporu v další oblasti lékařům poskytují „sociálně lékařské sestry“ (obdoba našich odborných asistentů).

Zavedení uvedených pozic prokazatelně vedlo k významnému zvýšení efektivity celého posudkového procesu i zkrácení délky řízení. Podobné zkušenosti nám potvrdili také kolegové z Belgie. V českých podmínkách lze odborné asistenty posudkového lékaře analogicky přirovnat k porodním asistentkám, asistentům soudce apod.

VYSOKÁ ÚROVEŇ ZNALOSTÍ, ZÁJEM O PRÁCI

Stěžejní pracovní náplní odborných asistentů posudkových lékařů je vypracovávání odborných podkladů pro posudky o zdravotním stavu žadatelů o dávky nepojistných systémů sociálního zabezpečení. Konečným zpracovatel posudku o zdravotním stavu však zůstává lékař, jehož úloha je nezastupitelná a ani v budoucnu tomu nemůže být jinak. Stejně tak pouze lékař s atestací z oboru posudkové lékařství může plnit úlohu školitele pro odborného asistenta na pracovišti. Čím lépe je odborný asistent zaškolen, tím více a efektivněji může posudkovému lékaři v budoucnu pomoci.

Jaký je o tuto náročnou, avšak zajímavou práci zájem? Z přidělených 52 systemizovaných míst odborných asistentů posudkového lékaře se během půl roku podařilo obsadit 27 míst a probíhají výběrová řízení i na obsazení zbývajících míst.

První skupina přijatých odborných asistentů, v tomto případě přesněji asistentek, již letos v červnu absolvovala zmiňovaný certifikovaný kurz. Ten zahrnoval 7denní teoretickou část, na kterou navazovala 3denní praktická výuka na rehabilitační klinice. Program certifikovaného kurzu byl velmi nabitý a pestrý. V jeho průběhu se účastnice podrobně seznámily se systémem sociálního zabezpečení a všemi předpisy, upravujícími činnost a postupy LPS. Odborní lékaři jim vysvětlili obecné posudkové zásady u poruch pohybového ústrojí, smyslových funkcí, duševních poruch či onkologických onemocnění, další přednášky byly zaměřeny například na specifika posuzování jednotlivých věkových skupin (děti, osoby v produktivním věku, senioři).

Také informace a zkušenosti nabyté během praxe na rehabilitační klinice, včetně přímého kontaktu s klienty, osobami zdravotně postiženými, byly všemi hodnoceny jako nenahraditelné. Úroveň získaných znalostí musely účastnice kurzu prokázat při závěrečném písemném testu a následně ústní zkoušce. Zkušební komise složená ze zástupců odboru výkonu posudkové služby Ministerstva práce a sociálních věcí, Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví, rehabilitační kliniky a v čele s předsedou, ředitelem odboru lékařské posudkové služby ČSSZ, byla velmi potěšena nejen množstvím a úrovní prokázaných znalostí, ale též příjemným vystupováním, zájmem o problematiku LPS a osob se zdravotním postižením, ochotou i nadále prohlubovat své vzdělání a nadšením a chutí do práce. Přejeme, aby jim nadšení a elán vydržely a aby byly v práci po všech stránkách spokojené. LPS přejeme více takových posil a těšíme se na setkání s nimi na dalším certifikovaném kurzu, který je pro nové kolegyně a možná i kolegy naplánován na listopad tohoto roku. ■

Autor článku je ředitelem odboru LPS ČSSZ.